

Stockholm 2019-08-15

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Svar på remiss om förslag till föreskrifter om pensionsstiftelser och förslag till ändringar i informationsföreskrifter (FI Dnr 18-13990)

Svenska Pensionsstiftelsers Förening (SPFA) är en ideell förening för större pensionsstiftelser som avses i 9a § tryggandelagen. Föreningens ändamål är att bevaka och driva frågor som berör pensionsstiftelser samt att vara remissorgan i sådana frågor. Föreningen har 54 medlemmar som tillsammans förvaltar över 200 miljarder kr. Av de pensionsstiftelser som står under Finansinspektionens tillsyn är drygt 70 procent medlemmar i SPFA. Föreningens medlemmar har i vissa fall flera pensionsstiftelser som hör till samma koncern eller organisation.

SPFA lämnar följande svar på Finansinspektionens remiss om förslag till föreskrifter för pensionsstiftelser.

Yttrandet följer dispositionen och numreringen i promemorian.

Sammanfattning

SPFA tycker att det är positivt att färre föreskrifter ska gälla för pensionsstiftelserna. Det hade därför varit önskvärt att även föreskriften om lämplighetsprövning hade ingått i den föreslagna föreskriften. I vart fall bör den utformas enbart för pensionsstiftelserna.

I lagrådsremissen föreslås att pensionsstiftelsernas särart beaktas vid genomförandet av det andra tjänstepensionsdirektivet. Eftersom pensionsstiftelserna till sin konstruktion endast är en pant och inte ger några utfästelser om pension anser SPFA att det är viktigt att i så stor utsträckning som möjligt undvika att införa regler, som uppenbarligen inte är relevanta för pensionsstiftelserna och som inte heller uppfyller direktivets syfte.

Ett exempel på regler som inte är relevanta för pensionsstiftelserna är de nya och högre krav på information som pensionsstiftelserna ska lämna om sin verksamhet till den som har sin pension tryggad i en pensionsstiftelse. Den information som ska lämnas till den som omfattas av pensionsutfästelse tryggad i en pensionsstiftelse hjälper inte denne att förstå sin pension, eftersom pensionen kan vara intjänad hos olika arbetsgivare och vara tryggad även i balansräkning och försäkring. SPFA motsätter sig därför förslaget, som går utöver direktivet, att information om pensionsstiftelsens stadgar ska lämnas.

SPFA delar inte bedömningen att bestämmelser om information till dem som omfattas av utfästelser om pension som tryggas i en pensionsstiftelse är lika relevanta för pensionsstiftelser som för försäkringsföretag och de föreslagna nya tjänstepensionsföretagen. För många pensionsstiftelser kan det även vara problematiskt att tillhandahålla informationen. De flesta pensionsstiftelser har inte någon egen webbplats. Stiftelsen förfogar inte heller över arbetsgivarens webbplats, eftersom pensionsstiftelsen är en egen juridisk person och inte hör till arbetsgivarens legala organisation. Dessutom finns det gemensamma stiftelser för flera arbetsgivare.

SPFA instämmer i att kraven på riskhanteringssystem måste anpassas efter pensionsstiftelsernas särart, vilket bland annat innefattar att pensionsstiftelserna inte är utsatta för risker med anknytning till pensionsförmånerna och pensionsskulden. Det handlar snarare om att ha en välfungerande riskkontroll när det gäller finansiella risker i placeringarna och operativa risker.

När det gäller förslagets konsekvenser anser SPFA att de kostnader för pensionsstiftelserna som Finansinspektionen har beräknat är underskattade. SPFA:s bedömning är att kostnaderna kommer att bli betydligt högre. Eftersom de flesta pensionsstiftelser har få eller inga anställda innebär det att arbetet med att ta fram styrdokument, inrätta och upprätthålla interna kontrollfunktioner samt administrera informationsgivningen i många fall måste köpas externt, antingen från arbetsgivaren eller externa leverantörer. SPFA vill i sammanhanget erinra om att mervärdesskatten inte är avdragsgill för en pensionsstiftelse, vilket ökar kostnaden.

2.1 kap Tillämpningsområde och definitioner

SPFA tycker att definitioner är bra och bör finnas kvar. SPFA har inga synpunkter på att begreppet "konsekvensredogörelse" ersätter "konsekvensanalys".

När det gäller punkt 4, motpartsrisk, anser SPFA att begreppet "intjäningen" är oklart och föreslår att definitionen ändras till "risken för att marknadsvärdet på tillgångarna påverkas negativt på grund av att motparten inte fullföljer sina åtaganden".

2. 2 Information om pensionsstiftelsen och dess verksamhet

Informationsavsnittet är svårt att tillämpa för pensionsstiftelserna. Finansinspektionen hänvisar till skäl 63 i direktivet där det framhålls att tjänstepensionsinstitutet bör lämna information för att säkerställa en *hög grad av transparens genom de olika faserna i en pensionsplan* (vår kursivering). Pensionsstiftelsen har emellertid ingen annan funktion än att vara en pant för åtaganden som arbetsgivaren gjort i enlighet med i pensionsplanen. Pensionsstiftelsen vet inte vilka individer som omfattas eller kommer att omfattas av pensionsplanen.

De flesta pensionsstiftelser har inte någon egen webbplats, vilket gör det svårt att följa föreskriften om man inte ska skapa en sådan. Stiftelsen förfogar inte heller över arbetsgivarens webbplats, eftersom pensionsstiftelsen är en egen juridisk person och inte hör till arbetsgivarens legala organisation. Dessutom finns det gemensamma stiftelser för flera arbetsgivare.

En beskrivning av pensionsstiftelsens ekonomiska ställning är inte heller relevant för att individen ska förstå sin pension. Det är arbetsgivaren som står för åtagandet gentemot individen, inte pensionsstiftelsen. Denna punkt bör därför tas bort.

Den information som ska lämnas till den som omfattas av pensionsutfästelse tryggad i en pensionsstiftelse hjälper inte denne att förstå sin pension, eftersom pensionen kan vara intjänad hos olika arbetsgivare och även vara tryggad genom andra trygghandformer vid sidan av stiftelsetryggandet. Dessutom saknas det en direkt koppling mellan pensionsstiftelsens tillgångar och utfästelserna om förmånsbestämd pension. Det finns inga tillgångar som är öronmärkta för en viss individ. Uppgifter om pensionsstiftelsens tillgångar är således inte av värde för individen. Detta blir särskilt tydligt i en gemensam pensionsstiftelse, där varje arbetsgivare har sitt eget fack.

SPFA motsätter sig därför att informationskraven utökas och att särskilda beskrivningar ska tas fram, utöver befintliga handlingar i form av årsredovisning och placeringsriktlinjer.

2 kap

Kravet på att ange e-postadress i 1 § punkt 1 bör tas bort, eftersom de flesta pensionsstiftelser inte har någon e-postadress idag.

I 1 § punkt 4 bör det istället för "placeringsprofil" stå "placeringsriktlinjer".

I § 3 anges att informationen ska vara på svenska. SPFA har noterat att det finns arbetsgivare som endast tillhandahåller information på engelska på sin webbplats. Eftersom de flesta pensionsstiftelser skulle vara hänvisade till att använda arbetsgivarens webbplats bör kravet på svenska tas bort. Vidare föreslår SPFA att "och får inte vara vilseledande" tas bort. Det är en självklarhet.

2.3 Innehållet i styrdokument

SPFA instämmer i att kraven på riskhanteringssystem måste anpassas efter pensionsstiftelsernas särart, vilket bland annat innefattar att pensionsstiftelserna inte är utsatta för risker med anknytning till pensionsförmånerna och pensionsskulden. Det handlar snarare om att ha en välfungerande riskkontroll när det gäller finansiella risker i placeringarna och operativa risker.

3kap 1§

Eftersom pensionsstiftelsens verksamhet i huvudsak omfattar kapitalförvaltning anser SPFA att kravet på ett riskhanteringssystem redan idag till stor del är uppfyllt genom de bestämmelser som föreslås i 4 kap 6 § om placeringsriktlinjer. De omfattande krav som anges i 3 kap 1 § står inte i proportion till verksamheten som bedrivs i pensionsstiftelsen.

3 kap 2§

SPFA anser att det är bra att en pensionsstiftelse i fråga om placeringsrisker får hänvisa till de placeringsriktlinjer som stiftelsen upprättar. Därmed undviks dubbel reglering i pensionsstiftelsens styrdokument och onödig administration.

3 kap 3 §

SPFA anser även att en internrevisionsfunktion inte ska vara obligatorisk. Många pensionsstiftelser har inga anställda. Verksamheten sköts då i sin helhet av pensionsstiftelsens styrelse. I dessa fall skulle internrevisionen utses av styrelsen för att kontrollera styrelsens eget arbete, vilket förefaller ologiskt. Dessutom genomför externrevisorn en förvaltningsrevision.

3 kap 5§

Som ovan nämnts har många pensionsstiftelser endast ett fåtal, eller inga anställda. En större del av verksamheten läggs därför ofta ut. För att undvika alltför stor administrativ börda för dessa pensionsstiftelser, som inte står i proportion till nyttan, bör kravet på upprättande av beredningsplan begränsas till de delar av verksamheten som är av väsentlig betydelse.

SPFA menar vidare att "utan dröjsmål" är otydligt och att tiden för att återta utlagd verksamhet kan variera beroende på vilken del av verksamheten det är fråga om. En mer lämplig formulering skulle enligt SPFA:s mening vara att återtagandet av utlagd verksamhet inte får ta längre tid än vad som rimligen kan förväntas.

3 kap 6§

I flertalet pensionsstiftelser utgår ingen ersättning till styrelseledamöter, eftersom de flesta är anställda av arbetsgivaren. SPFA kan därför inte se nyttan med att ta fram en ersättningspolicy. I många fall anges i styrelsens arbetsordning att ersättning endast utgår till eventuell extern ordförande. I vissa fall kan ett mindre inläsningsarvode utgå till arbetstagarledamöter.

2.4 Placeringsriktlinjer och konsekvensredogörelse

Enligt förslaget till ändring i tryggandelagen får pensionsstiftelserna beakta hållbarhetsfaktorer i sina placeringsbeslut. Finansinspektionen föreslår att stiftelserna, om de beaktar sådana faktorer ska ange det i placeringsriktlinjerna och även beskriva i konsekvensredogörelsen vilka effekter detta får på avkastning och risk (4 kap 8 § punkt 4). SPFA anser att det är rimligt att det framgår av placeringsriktlinjerna att man beaktar hållbarhetsfaktorer, vilket många stiftelser gör redan idag. Däremot har SPFA svårt att se hur värdefull en beskrivning av effekterna på avkastning och risk skulle vara. Det finns såvitt SPFA känner till inga statistiska beräkningar av effekten av att välja vissa placeringar utifrån sådana kriterier. SPFA har heller inte sett några sådana beskrivningar hos leverantörer av hållbara placeringar. Denna punkt bör därför tas bort

3. Förslagets konsekvenser

3.2.2. Kostnader för pensionsstiftelserna

När det gäller förslagets konsekvenser anser SPFA att de kostnader för pensionsstiftelserna som Finansinspektionen har beräknat är underskattade. SPFA:s bedömning är att kostnaderna kommer att bli betydligt högre.

Finansinspektionen utgår från att kostnaderna för att uppfylla de nya kraven om information inte kommer att vara så omfattande, eftersom stiftelserna redan idag omfattas av krav på att lämna information. Eftersom nuvarande regler endast ställer krav på att lämna information till den som begär det har stiftelserna inte offentliggjort denna information. Det innebär att all information som ska finnas måste läggas upp på webbplats, oftast på arbetsgivarens eftersom de flesta pensionsstiftelser inte har någon egen webbplats. SPFA bedömer att arbetet med att lägga upp information om pensionsstiftelsen på egen eller arbetsgivarens webbplats kommer att medföra ca 20 timmars arbete.

Arbetet med att uppfylla kraven på företagsstyrning kommer innebära avsevärda kostnader för pensionsstiftelserna. De flesta pensionsstiftelser har få eller inga anställda, vilket innebär att arbetet med att ta fram styrdokument, inrätta och upprätthålla interna kontrollfunktioner i många fall måste köpas externt, antingen från arbetsgivaren eller externa leverantörer. SPFA kan i dagsläget inte bedöma hur stora kostnaderna kommer att bli, men befarar att det kommer att innebära väsentligt ökade kostnader, som därigenom minskar resultatet av förvaltningen av tillgångarna.

SPFA vill i sammanhanget erinra om att mervärdesskatten inte är avdragsgill för en pensionsstiftelse vilket innebär att kostnaden ökar.

3.2.3 Påverkan på konkurrensförhållanden och andra konsekvenser

De ökade kostnader som kraven på företagsstyrning ställer kan innebära att arbetsgivarens kostnader för att trygga pensioner i pensionsstiftelse ökar, och att möjligheterna till gottgörelse för pensionskostnader minskar. Detta kan påverka arbetsgivarens val av tryggandeform.

SPFA ifrågasätter att de tillkommande kraven ger positiva effekter i form av starkare konsumentskydd, eftersom det inte finns något avtalsförhållande eller någon konsumentrelation mellan pensionsstiftelsen och individerna.

Annette Tiljander
Ordförande SPFA